

معماری روشن قدرت: نقشه راه راهبردی برای کنشگران

گذار از مصرف سطحی اطلاعات به تفکر
عمیق سیستمی و اقدام پیش‌دستانه.

نقطه عزیمت: عمق استراتژیک در برابر اطلاعات سطحی

تاریخ تحولات
سیاسی
ایران معاصر

عمق راهبردی

واقعیت تلخ: نوجوان ۱۵ ساله‌ای
که تاریخ سیاسی می‌خواند، از
بزرگسالی که تنها در شبکه‌های
اجتماعی اخبار را مرور می‌کند،
درک عمیق‌تری از ژئوپلیتیک
دارد.

خطر غفلت: ترکیه با ایده
عمق راهبردی داوود اوغلو
داوود اوغلو در حال طراحی نقشه
منطقه است، در حالی که ما درگیر
واکنش‌های سطحی هستیم.

برای مقابله با طراحی‌های منطقه‌ای، ابتدا باید سطح سواد روابط بین‌الملل خود را به تراز «تحلیل‌گر راهبردی» ارتقا دهیم.

اپیستمولوژی سیاست: چارچوب تحلیل سه لایه ای

لایه تکنیکال
(فنی و روزمره)

اخبار روزمره، توییت‌ها، رفت و برگشت‌های دیپلماتیک و درگیری‌های نقطه‌ای. (آنچه عموم می‌بینند).

لایه نهادی
(اینسنتیوئشنال)

چارچوب‌های پایدار، مسیرهای تجاری، کریدورها، نهادهای اقتصادی و امنیتی، و تغییر نقشه ژئوپلیتیک.

لایه فاندamental
(ایدئولوژیک و مکتبی)

جهان‌بینی، دین، و منطق بنیادین برخورد با هژمونی و استکبار. (ریشه تحلیل).

تحلیل‌گر واقعی در لایه تکنیکال متوقف نمی‌شود؛ او رویدادها را تا ریشه ایدئولوژیک آن‌ها کالبدشکافی می‌کند.

دو پارادایم در مواجهه با نظم جهانی

پارادایم انفعالی و نهادگرا
(حفظ وضع موجود)

رویکرد: پذیرش نظم تک قطبی و لیبرال.
(دیدگاه ظریف که رسماً مکتب
واقع گرایی را رد می کند).

اقتصاد: ماندن در زیرسیستم سوئیفت،
اتکا به دلار، امید به نهادهایی مانند
مانند FATF و سازمان ملل.

دیپلماسی: مذاکره مکرر با پیمان شکنان،
امید به توافقاتی نظیر اسلام آباد،
رویکرد واکنشی به تهدیدات.

پارادایم پیش دستانه و مقاومت
(معماری نظم جدید)

رویکرد: درک جنگ وجودی و
شکستن نظم سایکس پیکو.

اقتصاد: تغییر مبادی واردات، ادغام
در نظم آسیایی، مبادله فناوری
به جای خام فروشی.

دیپلماسی: بازی سازی فعال، لغو
فوری تعهدات در برابر خیانت، و
ایجاد بازدارندگی قطعی.

سنت قدرت‌های بزرگ: معماری پیش‌دستانه (دست‌پیش گرفتن)

نئوعثمانی‌گری ترکیه

زمان حال

طراحی کریدور تورانی و مداخله
فعال برای ایجاد اهرم فشار.

خروج چین از
قواعد WTO

۲۰۱۴

شکست مذاکرات تجاری و تصمیم
تصمیم پیش‌دستانه چین برای
ساخت مسیر تجاری مستقل.

اصل چهار ترومن

۱۹۴۹

توسعه فرهنگی و اقتصادی
پیش‌دستانه برای تثبیت
هژمونی در برابر شوروی.

دکترین مونروئه
(آمریکا)

۱۸۲۳

اعلام پیش‌دستانه قاره آمریکا به
عنوان حیات خلوت ایالات متحده
برای جلوگیری از نفوذ اروپا.

هیچ کشوری با صبر انفعالی به قدرت نرسیده است. تنها اقدام پیش‌دستانه ما در سال‌های اخیر، معماری منطقه‌ای حاج قاسم سلیمانی بود.

معماری ژئوپلیتیک: شکستن برتری کیفی (Qualitative Supremacy)

قاعده لی‌لی‌پوتی:
نظم ۱۰۰ ساله خاورمیانه بر پایه
کوچک نگهداشتن کشورها
و حفظ مطلق برتری فناورانه
اسرائیل بنا شده است.

کریدور تورانی و کریدور IMEC -
طراحی برای دور زدن هارتلند ایران

کارت بازی مکران:
ایران باید از انحصار جغرافیایی
مکران برای ورود به یک معامله
کلان با چین استفاده کند: ارائه
مسیر جایگزین در برابر، برابر
IMEC.

سواحل مکران - تنها نقطه اتصال
مستقیم به اقیانوس هند

تضمین راهبردی:
در ازای این مسیر، دریافت تسلیحات راهبردی (مثل
J-20) یا چتر حمایتی هسته‌ای، برای درهم‌شکستن
قطعی برتری کیفی.

معماری اقتصاد: استعاره نهاده‌های دامی

۲۰ سال واردات از طریق چرخه‌ی
آسیب‌پذیر دلار و سوئیفت.
(مسیر انفعالی)

اتکا به شرکت‌های غربی و
عبور مستمر از زیر تیغ
تحریم‌ها.

تغییر پیش‌دستانه مبادی واردات
به آسیای میانه و تهاثر غذا با
فناوری. (مسیر فعال)

تأمین امنیت غذایی ۵ ساله
و صادرات فناوری‌های
پیشرفته داخلی.

تغییر مسیر واردات یک اقدام ساده تجاری نیست؛ یک معماری جدید در لایه نهادی است.

الگوریتم بازدارندگی: منطق راهبردی قرآن (سوره انفال)

کشف الگو (آیه ۵۵ و ۵۶)

شناسایی بدترین
پیمان شکنان.
درک اینکه آن‌ها پروای
هیچ قانونی را ندارند.

ابطال پیش‌دستانه (آیه ۵۸)

بیم از خیانت → پرتاب
قرارداد به سوی خائنان.
لغو یک‌طرفه پیش از
ضربه خوردن.

ضربه بازدارنده (آیه ۵۷)

در صورت تقابل، وارد
کردن چنان ضربه‌ای که
پشتیبانان و عقبه آن‌ها
کاملاً متفرق شوند.

بازگشت سرمایه (آیه ۶۰)

هر هزینه‌ای برای تولید
قدرت پیش‌دستانه (مسیرها
و سلاح‌های راهبردی) به
شما بازگردانده می‌شود.

قانون اساسی: پایه‌های سیاست خارجی مقتدرانه

اصل ۱۵۲

نفی کامل سلطه‌جویی
و سلطه‌پذیری.
حفظ استقلال
همه‌جانبه اقتصاد
و امنیت.

اصل ۱۵۳

انسداد نفوذ.
ممنوعیت مطلق
قراردادی که موجب
سلطه بیگانه بر
منابع و ارتش شود.

اصل ۱۵۴

حمایت جهانی.
حمایت از مبارزه
مستضعفین در برابر
مستکبرین در هر
نقطه جهان.

اصل ۱۵۵

پناهندگی سیاسی.
طراحی بازی‌های
فعال و پناهندگی
برای ایجاد اهرم‌های
دیپلماتیک.

جنگیدن با آمریکا و لاس زدن با شوروی سیاست ما نیست؛ کما اینکه
جنگیدن با شوروی و لاس زدن با آمریکا هم سیاست ما نیست.

— شهید بهشتی

دیپلماسی عمومی: عبور از دولت‌ها به سوی ملت‌ها

دیدگاه شهید بهشتی:

نمایندگی‌های سیاسی غیرمفید باید حذف شوند و دیپلماسی عمومی مأموریت فراملی ما را پیش ببرد.

هندسه کنش:

اگر دولتی با ما تقابل کند، باید با دولت‌های محلی و توده‌های همسو در آن جغرافیا شبکه‌سازی خرد ایجاد کنیم.

نقاط اهرمی:

- سین‌کیانگ (اویغورها): جلوگیری از نفوذ استراتژیک رقیب.
- قطیف (عربستان): کلونی جمعیتی مستعد که پاشنه آشیل است.

سیاست خارجی نباید به شعار تقلیل یابد. عزت نیازمند طراحی هندسی و عملیاتی در میدان است.

چالش انزوای نخبگان: چرا متفکران راهبردی منزوی هستند؟

توهم بوروکراتیک:
تصور اینکه ساختار تنها با جلسات
رسمی تغییر می‌کند.

خلأ پایگاه اجتماعی:
ایده‌ها و اندیشمندان تحول‌خواه
بدون حمایت و شبکه توده‌ها در
ساختار بلوکه می‌شوند.

نقش جمهور:
اگر ماهی از آب بیرون
بیاید، می‌میرد.
م تفکران راهبردی
راهبردی به اقیانوس
توده‌های آگاه نیاز
دارند تا به سطح
عالی حکمرانی
پرتاب شوند.

موتور محرک قدرت: از حلقه‌های محلی تا سیاست‌گذاری ملی

مطالعه مستمر

مصرف متون راهبردی (هفته‌ای ۳۰ صفحه) به جای کلیپ‌های تقطیع شده.

حلقه‌های خرد

تشکیل حلقه‌های مطالعاتی محلی (۳ تا ۵ نفر) و ایجاد سنت بحث جمعی.

تحول کلان

پروموت کردن نخبگان و تبدیل مطالبات تخصصی به سنگ محک در انتخابات.

شبکه‌سازی و حمایت

تأمین مالی و دعوت از اندیشمندان ملی به شهرها برای شکستن انزوا.

نقاگه‌سازی نگرهانی

مصرف متون راهبردی (هفته‌ای ۳۰ صفحه) به جای کلیپ‌های تقطیع شده.

استقامت سه ساله: معماری شبکه های نورانی

تغییر پارادایم یک شبه رخ نمی دهد. تنها سه
سال استقامت — خواندن هفته ای ۳۰ صفحه در
یک حلقه مطالعاتی کوچک — ذائقه سیاسی شما
و کشورتان را برای همیشه تغییر می دهد.

**بخوانید: عبور از
فست فود رسانه ای.**

**متشکل شوید:
ایجاد حلقه های محلی.**

**صدا بدهید:
بلندگوی معماران
جدید قدرت باشید.**

عمادِ دین و جماعِ مسلمین، توده های آگاه امت اند. — نهج البلاغه